

Seat No.

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-VI Examination: March/April-2023
Sanskrit (Optional) Paper-XVI

SANO16: Vyakaran Ani Bhashik Kaushalye

Day and Date: Saturday, 06/05/2023

Total Marks: 60

Time: 1.00 PM To 3.00 PM

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 वाणीचे परा, पश्यन्ती, मध्यमा, वैखरी हे चार प्रकारने सांगितले आहेत.
अ) भर्तृहरी ब) पाणिनी क) कात्यायन ड) पतंजली
- 2 पाणिनी, कात्यायन, पतंजली यांना व्याकरणाचे असे म्हणतात.
अ) त्रिवेदी ब) विद्वत्जन क) मुनित्रय ड) त्रिगण
- 3 मुखं स्मृतम्।
अ) व्याकरणं ब) शिक्षा क) निरुक्त ड) छंद
- 4 अत्रंभट्ट याने अष्टाध्यायीवर मिताक्षर नावाचा लिहिला.
अ) टीकाग्रंथ ब) शब्दाग्रंथ क) संहिताग्रंथ ड) स्वरग्रंथ
- 5 संस्कृत भाषेत स्वर आहेत.
अ) ११ ब) १२ क) १३ ड) १४
- 6 व्याकरणाला हे प्रतिनाव आहे.
अ) शब्दानुशासन ब) शास्त्रानुशासन क) व्याकरणानुशासन ड) सिंधीनुशासन
- 7 पाणिनीचा अष्टाध्यायी हा ग्रंथ सूत्ररूपात रचलेला आहे
अ) व्यक्तीशास्त्रावरील ब) व्याकरणशास्त्रावरील क) कृतीशास्त्रावरील ड) नीतीशास्त्रावरील
- 8 लघुसिद्धांतकौमुदीचा कर्ता वरदराज यांचा काळ व्या शतकाचा उत्तरार्ध असा आहे.
अ) १६ ब) १८ क) १७ ड) १५
- 9 इक् प्रत्याहारात स्वरांचा समावेश होतो .
अ) इउऋलृ ब) अइउ क) एओऐऔ ड) अइउऋलृ
- 10 संस्कृतमध्ये वचने आहेत.
अ) पाच ब) दोन क) चार ड) तीन
- 11 चार आढक म्हणजे होय.
अ) चार द्रोण ब) एक द्रोण क) दोन द्रोण ड) द्रोण तीन

- 12 परिमाण म्हणजे.....चे साधन होय .
अ) वाचन ब) मोजणे क) मन ड) कर्म
- 13 अचल ध्रुवाचे उदाहरण आहे.
अ) वृक्षात्पतति ब) धावतोश्चात्पतती क) ग्रामादायाति ड) आयाती
- 14 देवदत्तः ग्रामात् आयाति | हे..... विभक्तीचे उदाहरण आहे .
अ) पंचमी ब) षष्ठी क) सप्तमी ड) तृतीय
- 15 शेष संबंध व्यक्त करण्यासाठी विभक्ती होते .
अ) षष्ठी ब) सप्तमी क) तृतीय ड) प्रथमा

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 एचोऽयवायाव :|
- 2 तुल्यास्य प्रयत्न सवर्णम
- 3 गुण सन्धि
- 4 अपादाने पञ्चमीं

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 उचित उदाहरणे देऊन पञ्चमी विभक्ती स्पष्ट करा.
- 2 अपवर्गे तृतीया थोडक्यात उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- 3 अनुस्वारस्यययिपरसवर्ण : | थोडक्यात उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- 4 'तोर्ली' | थोडक्यात उदाहरणासह स्पष्ट करा .

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 विभक्ती म्हणजे काय ते सांगून,कारक विभक्ती सोदाहरण स्पष्ट करा .
- 2 द्वितीया विभक्ती सोदाहरण स्पष्ट करा.

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-VI Examination: March/April-2023

Sanskrit (Optional) Paper-XVI

SANO16: Vyakaran Ani Bhashik Kaushalye

Day and Date: Saturday, 06/05/2023

Total Marks: 60

Time: 1.00 PM To 3.00 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 वाणीचे परा, पश्यन्ती, मध्यमा, वैखरी हे चार प्रकारने सांगितले आहेत.

अ) भर्तृहरी ब) पाणिनी क) कात्यायन ड) पतंजली

Option 1

2 पाणिनी, कात्यायन, पतंजली यांना व्याकरणाचे असे म्हणतात.

अ) त्रिवेदी ब) विद्वत्जन क) मुनित्रय ड) त्रिगण

Option 3

3 मुखं स्मृतम्।

अ) व्याकरणं ब) शिक्षा क) निरुक्त ड) छंद

Option 1

4 अन्नंभट्ट याने अष्टाध्यायीवर मिताक्षर नावाचा लिहिला.

अ) टीकाग्रंथ ब) शब्दाग्रंथ क) संहिताग्रंथ ड) स्वरग्रंथ

Option 1
5 संस्कृत भाषेत स्वर आहेत.

अ) ११ ब) १२ क) १३ ड) १४

Option 3
6 व्याकरणाला हे प्रतिनाव आहे.

अ) शब्दानुशासन ब) शास्त्रानुशासन क) व्याकरणनुशासन ड) सिंधीनुशासन

Option 1
7 पाणिनीचा अष्टाध्यायी हा ग्रंथ सूत्ररूपात रचलेला आहे

अ) व्यक्तीशास्त्रावरील ब) व्याकरणशास्त्रावरील क) कृतीशास्त्रावरील ड) नीतीशास्त्रावरील

Option 2
8 लघुसिद्धांतकौमुदीचा कर्ता वरदराज यांचा काळ व्या शतकाचा उत्तरार्ध असा आहे.

अ) १६ ब) १८ क) १७ ड) १५

Option 3
9 इक् प्रत्याहारात स्वरांचा समावेश होतो .

अ) इउऋलृ ब) अइउ क) एओऐऔ ड) अइउऋलृ

Option 1
10 संस्कृतमध्ये वचने आहेत.

अ) पाच ब) दोन क) चार ड) तीन

Option 4
11 चार आढक म्हणजे होय.

अ) चार द्रोण ब) एक द्रोण क) दोन द्रोण ड) द्रोण तीन

Option 2
12 परिमाण म्हणजे.....चे साधन होय .

अ) वाचन ब) मोजणे क) मन ड) कर्म

Option 2
13 अचल ध्रुवाचे उदाहरण आहे.

अ) वृक्षात्पतति ब) धावतोश्चात्पतती क) ग्रामादायाति ड) आयाती

Option 1
14 देवदत्तः ग्रामात् आयाति | हे..... विभक्तीचे उदाहरण आहे .

अ) पंचमी ब) षष्ठी क) सप्तमी ड) तृतीय

Option 1
15 शेष संबध व्यक्त करण्यासाठी विभक्ती होते .

अ) षष्ठी ब) सप्तमी क) तृतीय ड) प्रथमा

Option 1
Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

1 एचोऽयवायाव :|

Ans:

2 तुल्यास्य प्रयत्न सवर्णम

Ans:

3 गुण सन्धि

Ans:

4 अपादाने पञ्चमी

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 उचित उदाहरणे देऊन पञ्चमी विभक्ती स्पष्ट करा.

Ans:

2 अपवर्गे तृतीया थोडक्यात उदाहरणासह स्पष्ट करा.

Ans:

3 अनुस्वारस्यययिपरसवर्ण : | थोडक्यात उदाहरणासह स्पष्ट करा.

Ans:

4 'तोर्ली' | थोडक्यात उदाहरणासह स्पष्ट करा .

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 विभक्ती म्हणजे काय ते सांगून,कारक विभक्ती सोदाहरण स्पष्ट करा .

Ans:

2 द्वितीया विभक्ती सोदाहरण स्पष्ट करा.

Ans:
